

Tutkielmien ulkoasu- ja merkitätapaohjeet

**Kandidaatintutkielma/
Maisterintutkielma
Kaino Opiskelija
Suomen kieli
Kielten laitos, Jyväskylän yliopisto
2015**

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
1.1 Ensimmäinen alaluku	1
1.2 Toinen alaluku	3
2 PÄÄLUKU	9
3 PÄÄLUKU	21
3.1 Ensimmäinen alaluku	21
3.2 Toinen alaluku	24
3.3 Kolmas alaluku	30
4 PÄÄLUKU	47
4.1 Ensimmäinen alaluku	48
4.1.1 Alaluvun ensimmäinen alaluku	56
4.1.2 Alaluvun toinen alaluku	61
4.2 Toinen alaluku	71
5 PÄÄTÄNTÖ	73
LÄHTEET	77
LIITE (LIITTEET)	

1 TEKSTIN ULKOASU

Tekstinkäsittelyohjelmaksi sopii esimerkiksi MS Word, fontti Times New Roman, fonttikoko 12¹. Käytetään tavutusta, molempien reunojen tasausta ja sivunumeroita **keskellä ylhäällä**. Sivunumerointi alkaa ensimmäisestä pääluvusta ja numero saa näkyä. Riviväli 1,5 (= n. 32 riviä liuskalle). Sivun asettelu Wordin normaali, kaikki marginaalit 2,5 cm.

Varsinaisen leipätekstin sivut (ensimmäisestä pääluvusta alkaen) tulostetaan **kaksipuolisina**. Kansilehti, tiivistelmä ja sisällysluettelo tulostetaan kuitenkin **yksipuolisina**, ja ne tulevat ennen ensimmäistä päälukua tässä järjestyksessä.

Otsikot numeroidaan ja aloitetaan vasemmasta reunasta. Niitä seuraava riviväli on fonttikoon 12 mukainen. **Päälukujen** otsikoiden fonttikoko on 16, ja ne kirjoitetaan isoin kirjaimin ja vahvennettuna. Ensimmäisen tason **alalukujen otsikoiden** fontti on vahvennettu 14 ja muiden alalukujen vahvennettu 12. Päälukujen ja alalukujen otsikoiden jälkeen tulee tyhjä riviväli ennen tekstiä. Otsikoiden jälkeiset, siis lukujen ensimmäiset, kappaleet aloitetaan vasemmasta reunasta ilman sisennystä. Muiden kappaleiden alkuun tulee yhden sarkainvälin sisennys (n. 1 cm), eikä kappaleiden väliin tule tyhjää riviä. Huomaa, että sisennystä ei tehdä välilyöntinäppäimellä. Yksi ainoa virke ei yleensä voi muodostaa omaa kappalettaan.

Kukin pääluku aloitetaan uudelta sivulta. Alaluvut sen sijaan alkavat samalta sivulta edellisen luvun kanssa. Vain siinä tapauksessa, että alaluvun otsikko jäisi yksin tai sen alle tulisi vain 1 tai 2 riviä, voi alaluvun alkamisen siirtää uudelle sivulle. Tekstinkäsittelyohjelma huolehtii yleensä siitä, ettei sivuille jää leski- ja orporivejä eli ylä- ja alalaitaan yksinäisiä rivejä.

Tekstin sisällä esiintyvät kielenaineokset (esimerkiksi lauseet, sanat, päätteet, liitteet, äänneyhtymät, äänneet) kursivoidaan (*koira*-nomini, *e*-loppuiset sanat, inessiivin päätteet ovat *-ssa* ja *-ssä*). Jos merkitset kielenaineoksen virkkeen alkuun, kirjoita kielenaines pienellä alkukirjaimella. Voit kuitenkin nähdä niitä kirjoitettavan isollakin joissakin tutkimuksissa. Tällöin tulevat kyseeseen kuitenkin vain sellaiset morfeemit, jotka voivat esiintyä vapaina. Näitä tapauksia kuvaavat esimerkit (1) ja (2):

- 1) *varsin* on yksi taajaan käytetyistä astemääritteistä
- 2) *-ssa* ja *-ssä* ovat inessiivin päätteitä.

---

¹ Alaviitteeseen tuleva teksti tulee automaattisesti pienemmällä fonttikoolla, mutta tarkista kuitenkin, että fontti on sama kuin leipätekstissäkin. Käytä alaviitteitä harkiten.

Yllä inessiivin päätteissä on yhdysmerkki. Sidonnaiset morfeemit merkitään siis näin. Merkitykset ilmaistaan puolilainausmerkein: Kielitoimiston sanakirjan (KS s.v. *koira*) mukaan koirat ovat 'seura-eläiminä, metsästyksessä ym. käytettäviä suden sukuisia eläimiä'. Ääntöasut tulevat vuorostaan hakusulkeisiin: *magyar* [madjar].

Esimerkkilauseita ym. kielenaineksia ja muusta tekstistä poikkeavia tekstin osia, kuten pitkiä sitaatteja ja esimerkkiryhmiä, voi tarvittaessa sisentää. Tällöin kielenaineksia ei osoiteta kursivoinnilla eikä sitaatteja lainausmerkeillä, vaan sisennys riittää erottamaan ne muusta tekstistä. Jos sisennetyssä tekstin osassa on kuitenkin jokin tähdennettävä kohta (sanan osa, sana, sanaliitto, lause tms.), sen voi osoittaa kursivoinnilla tai lihavoinnilla. Sisennetyssä tekstinosassa riviväli on 1. Kirjasinkoko voi olla 10. Sisennetty esimerkki erotetaan edeltävästä ja seuraavasta tekstistä tyhjällä rivivälillä (riviväli määräytyy leipätekstin mukaan). Jos esimerkin jälkeen alkaa uusi kappale, sen alku sisennetään tavanomaiseen tapaan. Esimerkit tulee numeroida, ja jokaiseen numeroituun esimerkkiin tulee viitata tekstissä. Katso yllä olevaa esimerkkimallia.

Keskeisimmät termit voidaan tarvittaessa vahventaa ensimmäisellä esiintymäkerralla. Erilaisten tähdennyskeinojen käyttö riippuu aiheen ja tekstin laadusta. Termien vieraskieliset vastineet laiteaan sulkeisiin ja kursivoidaan: konkordanssi (*concordance*).

Lainauksen tms. katko osoitetaan kahdella ajatusviivalla (xxxxx – –). Ajatusviiva ja yhdysmerkki on tärkeää pitää erillään. Yhdysmerkille on oma näppäimensä, mutta ajatusviiva pitää kirjoittaa näppäinyhdistelmällä.²

---

² Suomen oikeinkirjoituksen mukainen ajatusviiva on englanniksi en-dash tai n-dash. Sen voi kirjoittaa Wordissa painamalla yhtäaikaan ctrl-näppäintä ja numeronäppäimistön miinusmerkkiä. Toinen vaihtoehto on painaa alt + 0150 numeronäppäimistöstä (ei kirjaimien yläpuolelta). Joskus Word voi muuttaa automaattisesti yhdysmerkin ajatusviivaksi. Tästä pääsee eroon valitsemalla asetuksista "Tarkistustyökalut" ja sieltä kohta "Automaattinen muotoilu kirjoitettaessa". Sen jälkeen poistetaan valinta kohdasta "Yhdysmerkit (- -) viivoilla (-)".

2 KANSILEHTI, TIIVISTELMÄ JA SISÄLLYSLUETTELO

Kansilehden tulee sisältää seuraavat tiedot: työn otsikko ja mahdollinen alaotsikko (näiden väliin tulee yleensä kaksoispiste; alaotsikko alkaa pienellä kirjaimella), tutkielman tyyppi (kandidaatin-, maisterin- tai sivuainetutkielma), tekijän etu- ja sukunimi, oppiaine, laitos, yliopisto ja vuosi. Tämän ohjeistuksen ensimmäinen sivu käy mallisivusta.

Kansilehteä seuraa tiivistelmäsiivu. Tiivistelmä laaditaan valmiille lomakkeelle, ks. www.jyu.fi/hum/opiskelu/lomakkeet. Tiivistelmän sisältöön, jäsentelyyn ja kieliasuun tulee kiinnittää erityistä huomiota: maisterintutkielmissa kyse on samalla kypsyysnäytteestä. Asiasanat-kohtaan termit valitaan ensisijaisesti yleisestä verkkosanastosta (YSA), ks. <http://vesa.lib.helsinki.fi>.

Sisällysluettelon voi tehdä joko manuaalisesti tai automaattisesti tekstinkäsittelyohjelman avulla. Sisällysluettelon ulkoasumalli on tämän ohjeistuksen toisella sivulla. Sisennä sisällysluetteloon tulevat alaluvut. Huomaa, että kun käytät alalukuja, niitä pitää olla vähintään kaksi. Eli jos teet luvun 1.1, pitää olla myös alaluku 1.2. Vastaavasti alaluvun 4.1.1 lisäksi pitää olla vähintään alaluku 4.1.2. Sisällysluetteloon ei merkitä liitteiden sivunumeroita, itse liitteiden numeroita eikä liitteiden nimiä, vaan siihen tulee pelkästään Liite/Liitteet. (Huomaa, että liitteisiin on viitattava leipätekstissä: Haastattelurunko on kuvattu liitteessä 1.)

Pääluvun otsikon jälkeen voi olla lyhyt lukuun johdattelva kappale ennen alaluvun otsikkoa. Tällainen löytyy tästä ohjeistuksesta luvun 5 alusta.

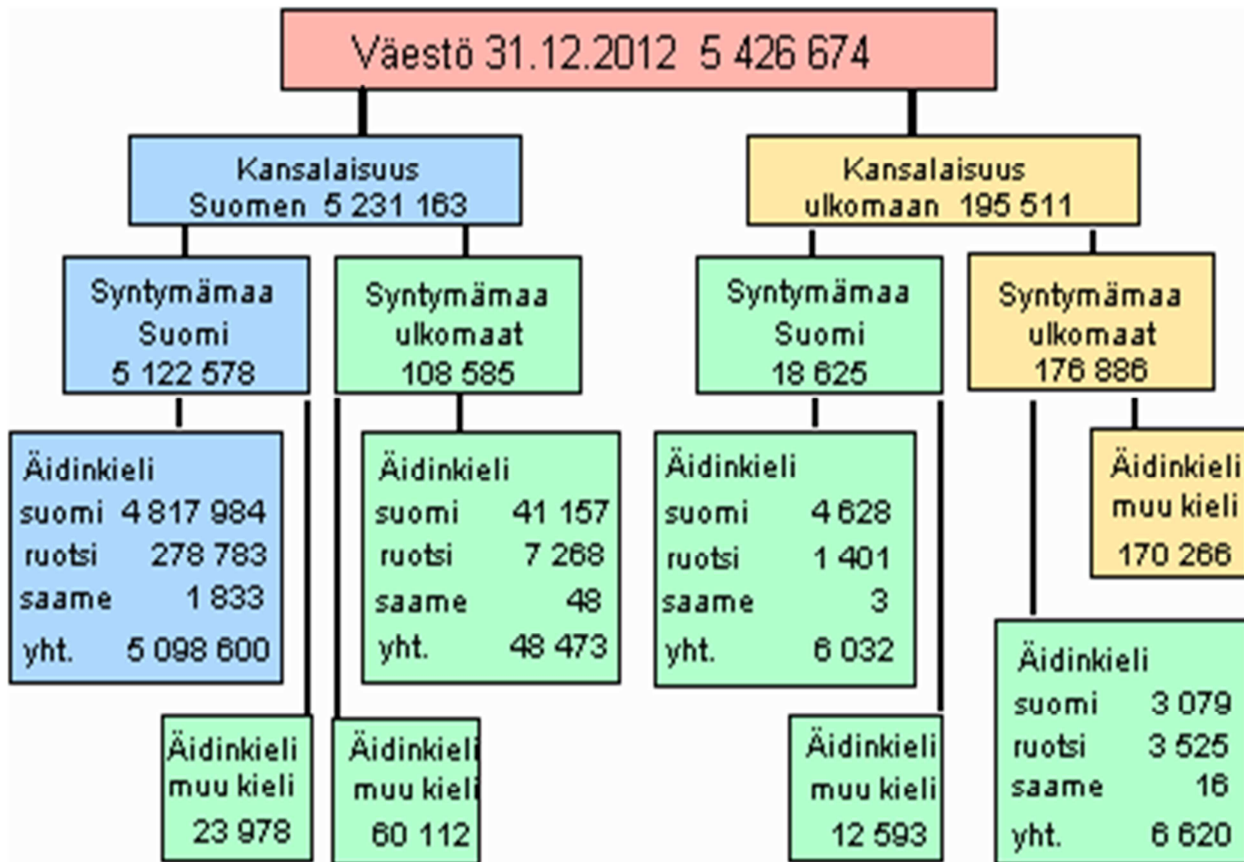
3 TAULUKOT JA KUVIOT

Taulukkoon, kuvioon ja karttaan kuuluu järjestysnumero, isolla kirjaimella alkava otsikko ja tämän jälkeinen piste. Taulukot saavat oman juoksevan numerointinsa, kuviot omansa. Otsikko tulee taulukon yläpuolelle ja kuvion alapuolelle. Taulukon tai kuvion otsikon on oltava sellainen, että sen pohjalta pystyy lukemaan taulukon tai kuvion tutustumatta koko työhön. Jos otsikko jakautuu kahdelle riville, käytä otsikossa riviväliä 1. Taulukoiden ja kuvioiden lisäksi työssä voi olla asetelmia, joissa on tekstiä aseteltuna ilman reunaviivoja tai lokeroita. Asetelmat eivät tarvitse otsikkoa eivätkä järjestysnumeroa. Taulukoihin ja kuvioihin pitää aina viitata tekstissä. Taulukoissa yms. fonttikoko voi olla pienempi kuin leipätekstissä.

Esimerkkiä, taulukkoa, kuviota tai karttaa ei mielellään sijoiteta luvun alkuun tai loppuun. Taulukon tai kuvion jälkeen ei saisi jäädä kovin paljon tyhjää tilaa. Tätä voi säädellä sijoittamalla taulukkoa tai kuviota selittävää tekstiä sopivasti ennen ja jälkeen taulukon tai kuvion. Taulukko pyritään sijoittamaan niin, ettei se jakaudu kahdelle sivulle. Jos tämä ei ole mahdollista, taulukon sarakeotsikot kopioidaan taulukon jatko-osan ensimmäiseksi riviksi. Suuren taulukon voi myös sijoittaa liitteeksi. Alla on esimerkit taulukosta, asetelmasta ja kuviosta.

Taulukko 1. Ulkomaiden kansalaiset Suomessa vuonna 2011 ja 2012 (Tilastokeskus 2013).

Maa, jonka kansalaisuus	2011	%	Vuosimuutos, %	2012	%	Vuosimuutos, %
Viro	34 006	18,6	16,9	39 763	20,3	16,9
Venäjä	29 585	16,2	4,1	30 183	15,4	2,0
Ruotsi	8 481	4,6	-0,3	8 412	4,3	-0,8
Somalia	7 421	4,1	12,6	7 468	3,8	0,6
Kiina	6 159	3,4	10,8	6 622	3,4	7,5
Thaimaa	5 545	3,0	10,4	6 031	3,1	8,8
Irak	5 742	3,1	14,3	5 919	3,0	3,1
Turkki	4 159	2,3	4,7	4 272	2,2	2,7
Intia	3 793	2,1	9,4	4 030	2,1	6,2
Saksa	3 806	2,1	2,4	3 906	2,0	2,6
Muut	74 436	40,6	8,5	78 905	40,4	6,0
Yhteensä/keskiarvo	183 133	100	9,0	195 511	100	6,8

Kuvio 1. Suomen väestö kansalaisuuden, syntymämaa ja kielen mukaan 31.12.2012 (Tilastokeskus 2013).

Seuraavassa asetelmassa esitellään kielitaidon jakautuminen osataitoihin:

	suullinen	kirjallinen
reseptiivinen	kuuntelu	lukeminen
produktiivinen	puhuminen	kirjoittaminen

Taulukoiden ja kuvioiden on oltava mahdollisimman selkeitä. Värejä käytettäessä on otettava huomioon se, että työn kyseiset sivut on myös tulostettava värillisinä. Mustavalkoisissa kuvioissa on oltava riittävä kontrasti, jotta kuvioita voi lukea vaivattomasti. Taulukoissa on oltava alhaalla ja oikealla yhteenlasketut arvot ja/tai keskiarvot/mediaanit/moodit ja/tai vaihteluvälit silloin, kun niiden laskeminen on mahdollista ja järkevää. Tilastollista merkitysevyyttä ilmaistaan usein tähdillä (*) tau-

lukossa kyseisen luvun jälkeen (* = merkitsevä tasolla 0.05, ** = merkitsevä tasolla 0.01, *** = merkitsevä tasolla 0.001). Taulukon alle merkitään tarvittava tilastollinen tieto, esim. käytetty testi, p-arvot, vapausasteet tms. Esimerkkejä ja lisätietoa erilaisista taulukoista ja kuvioista: Hirsjärvi ym. (2010: 322–348) ja *APA Publication Manual* (2010: 125–167).

4 LÄHDEVIITTEET

Lähdeviitteissä mainitaan teoksen tekijä tai artikkelin kirjoittaja, vuosiluku ja sivunumero(t). Useat tekijät yhdistetään tarvittaessa &-merkillä. Myös teoksen nimeen tai sen lyhenteeseen voi viitata, ellei kirjoittajaa ole mainittu. Sanakirjoissa, joissa sana-artikkelit on aakkostettu, viitataan kyseiseen hakusanaan käyttämällä s.v.-lyhennettä (*sub voce* suomeksi jotakuinkin 'sanan alla'). Myös verkko-lähteestä mainitaan kirjoittaja ja vuosi ja nimettömästä artikkelin nimi. Esimerkkejä:

(Heikkinen 1993: 94, 97)

(Hakulinen & Karlsson 1979: 134–137)

(Heikkinen, Hiidenmaa & Tiililä 2000: 33)

(Itkonen 2000: 25; Maamies 2000: 8)

(Järvinen ym. 1999: 240)

(KS s.v. *ihminen*)

(Heinonen 1998)

Jos viitataan vain yhteen oman tekstin virkkeeseen, viite tulee virkkeen sisään ilman omaa loppupistettä:

Kielenkäyttö konservatiivistuu tyypillisesti keski-iässä (Tagliamonte 2012: 47).

Kun viitataan virkettä pitempään tekstin osaan, viite tulee viimeisen virkkeen loppupisteen jälkeen ja siihen tulee sulkeiden sisälle oma loppupiste:

Kielelliset innovaatiot leviävät lähtökohdastaan eri tavoin, ja niiden ekspansioikyky on erilainen. Yleiset liikenneväylät viitoittavat usein kielenmuutoksen kulkua. (Itkonen 1966: 111.)
Toisaalta voidaan ajatella...

Jos lähteen kirjoittaja mainitaan tekstissä, viite sijoitetaan yleensä heti nimen perään.

Ellisin (2008: 559) mukaan välikieliteoria...

Jos olet viitannut **samassa kappaleessa** jo aiemmin teokseen, johon viittaa uudestaan, voit käyttää lyhennettä **mts.** (’mainitun teoksen sivu(i)lla’, esim. mts. 12–14) tai **mp.** (mainitussa paikassa, viittaa samaan sivuun kuin kappaleessa oleva edellinenkin viittaus). Samaan tapaan kuin **ks.** ja **vrt.** nämäkin tulevat isolla alkukirjaimella, jos viite muodostaa oman virkkeensä.

Jos kirjoittajia on useampi kuin yksi, käytetään leipätekstissä viitteessä *ja*-sanaa kahden viimeisen kirjoittajan välissä, kun taas sulkeisiin sijoitetussa viitteessä kirjoittajat erotetaan &-merkillä.

Nagyn ja Sharman (2013: 250) mukaan...

Xxx xxx xxx (Nagy & Sharma 2013: 250).

Kun kirjoittajia on enemmän kuin kaksi, ensi kertaa viitattaessa mainitaan kaikkien kirjoittajien nimet, myöhemmin viitteenä voidaan käyttää vain ensimmäisen kirjoittajan nimeä ja merkintää ym. (esim. Heikkinen, Hiidenmaa & Tiililä 2001 > Heikkinen ym. 2001). *Isoon suomen kielioppiin*, myös verkkoversioon, viitataan ilmoittamalla sivun sijasta pykälän numero.

Tällöin objektin sijana on akkusatiivi (ISK § 234–567). (painettu teos)

Tällöin objektin sijana on akkusatiivi (VISK § 234–567). (verkkoversio)

Jos viitataan sukunimeltään samanimisten tekijöiden teoksiin, on selvyuden vuoksi merkittävää viitteisiin (kummallekin) etunimi tai etunimen alkukirjan ja piste.

(Lauri/L. Hakulinen 1978: 57) (Auli/A. Hakulinen 1978: 126)

Jos samassa yhteydessä viitataan usean tekijän teoksiin tai saman tekijän useisiin teoksiin, merkitään viitteiden väliin puolipiste. Viitteet laitetaan järjestykseen julkaisuvuoden mukaan.

(Tiililä 2002: 196; Heikkinen & Voutilainen 2012: 17)

(Stubbs 1996: 69; 2001: 7–9)

Jos lähteenä on käytetty useita saman tekijän samana vuonna ilmestyneitä teoksia, ne erotetaan viitteessä toisistaan pienin kirjaimin. a-kirjaimella merkitään se julkaisu, joka on julkaisun nimen mukaan ensin lähdeluettelossa.

(Sinclair 1991a: 66; 1991b: 110.)

Kun halutaan ohjata lukijaa katsomaan jostakin lähteestä lisätietoa, käytä lyhennettä **ks**. Jos taas halutaan viitata esityksestä poikkeavaan näkemykseen, käytä lyhennettä **vrt**. Huomaa, että jos viite muodostaa oman virkkeensä, lyhennekin alkaa isolla:

Kyseessä on erityinen kieliopillinen ilmiö, jota aineistoni otsikot eivät voi edustaa, koska ne eivät ole yhdysrakenteen osia. (Ks. ISK § 1124–1125.)

Kyseessä on astemäärite (VISK määritelmät s.v. astemäärite; vrt. Ahlman 1933).

Verkkolähteeseen viitataan tekstissä tekijännimellä tai lähteen nimellä sen mukaan, millä tavoin se on lähdeluettelossa merkittynä (esim. Nastri 2006; Tilastokeskus 2009). Lähdeviitteeseen ei merkitä verkko-osoitetta eikä lukupäivää. Ne tulevat vain lähdeluetteloon. Jos verkkosuvulla ei ole selvää tekijää tai ylläpitäjä, laita viitteeseen lyhyt kuvaava nimi (Opetushallitus 2011).

Lähteen täytyy löytyä viitteen perusteella lähdeluettelosta, ja siksi viitteistä käytetyt lyhenteet on selitettävä, esimerkiksi SMSA = Suomen murteiden sana-arkisto. Jos lähteeseen joutuu viittamaan toisen lähteen kautta eli käyttämään ns. toisen käden eli sekundäärilähdettä, merkitään lähdeluetteloon molemmat. Viitteeseen lähteet merkitään esimerkiksi näin (Bubrih on toisen käden lähde):

xx xxxxx (Anttikosken 1998: 65 mukaan Bubrih 1931.)

Anttikoski (1998: 65) esittää Bubrihiin (1931) nojautuen...

Tulossa tai julkaistavaksi hyväksytyihin teoksiin tai artikkeleihin viitataan seuraavasti:

Xxxx xxx xxxxx x xxxxxx (Luukka, tulossa; Jantunen, hyväksytty julkaistavaksi).

5 LÄHDELUETTELO

Lähdeluettelosta pitää löytyä kaikki tekstissä mainitut lähteet, myös toisen käden lähteet. Toisaalta siinä ei saa mainita lähteitä, joita ei ole työssään viitteissä maininnut. Lähteet aakkostetaan, ja koko luettelon otsikoksi pelkkä **LÄHTEET**. Tutkimusaineisto voidaan kirjata lähdeluetteloon alaotsikon **Aineistolähteet** alle. Lähdeluettelossa riittää rivinväliksi 1,0 ja pistekooksi 10. Käytä mahdollisuuksien mukaan aina alkuperäisiä lähteitä. Seuraavassa on ohjeita erilaisten lähteiden merkintätavoista.

5.1 Monografiat

tekijät   julkaisuvuosi   teoksen nimi (k)   sarja
↓   ↓   ↓   ↓
Hakulinen, Auli & Karlsson, Fred 1979: *Nyky-suomen lauseoppia*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 350. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
↑   ↑
kustantajan paikka   kustantajan nimi

tekijä   vuosi   nimi (k)   kust.paikka   kustantaja
↓   ↓   ↓   ↓   ↓
Fairclough, Norman 1992: *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.

1. Monografialähteestä ilmoitetaan **tekijän** nimi. Mikäli tekijöitä on useampi kuin yksi, viimeinen tekijä erotetaan &-merkillä, sitä edeltävät pilkulla.
2. Ilmoitetaan **teoksen julkaisuvuosi**. Sen jälkeen kaksoispiste. Julkaisuvuosi merkitään yleensä sen painoksen mukaan, jota on käytetty. Jos alkuperäinen kirjoitus- tai julkaisuvuosi eroaa tästä huomattavasti, se voidaan mainita hakasulkeissa, esimerkiksi *Agricola Mikael 1987 [1544]: Abckiria*. Myös lähdeviitteessä mainitaan kummatkin vuosiluvut.
3. Ilmoitetaan teoksen **nimi** kursivoituna. Jos nimi rakentuu otsikosta ja alaotsikosta, osien väliin merkitään se välimerkki, joka alkuperäisessä teoksessa on. Jos nimen eri osien välillä ei ole välimerkkiä, siihen merkitään piste.

Vieraskielisen teoksen **nimi** kirjoitetaan kyseisen kielen konventioiden mukaisesti. Englanninkielisten teosten nimet kirjoitetaan alkukirjainta lukuun ottamatta kuitenkin pienillä kirjaimilla. Isoja

alkukirjaimia käytetään silti sanoissa, joihin muutenkin kuuluu iso alkukirjain (esim. erisnimissä ja kielten nimissä).

4. **Kustantajan toimipaikoista** ilmoitetaan ensimmäinen sillä kielellä, jolla se on teoksessa annettu. Vieraskielisissä teoksissa kustantajan toimipaikka ilmoitetaan siis sillä kielellä, jolla se on teoksessa annettu (Berlin, London, Stockholm, Tartu).

5. Ilmoitetaan **kustantajan** nimi. Siitä ei käytetä lyhennettä, vaan se kirjoitetaan kokonaan (poikkeus: WSOY). Huom. kustantaja ja sen toimipaikka ovat eri asia kuin painotalo ja sen toimipaikka!

5.2. Toimitetut teokset

Toisinaan on tarpeen viitata koko toimitettuun teokseen. Se merkitään lähdeluetteloon seuraavasti:

Auer, Peter & di Luzio, Aldo (toim.) 1992: *The contextualization of language*. Amsterdam: John Benjamins.

1. Ilmoitetaan toimittajan nimi. Mikäli tekijöitä on useampi kuin yksi, viimeinen tekijä erotetaan &-merkillä, sitä edeltävät pilkulla. Tämän jälkeen (toim.) ilmaisemaan, että kyse on toimitetusta teoksesta.

2. Ilmoitetaan teoksen julkaisuvuosi.

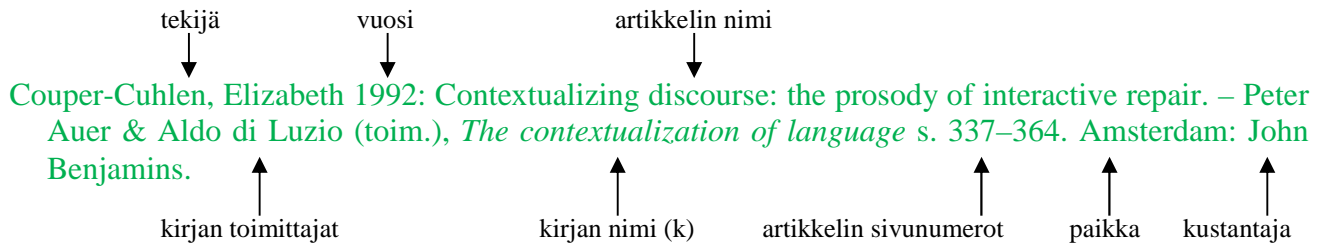
3. Ilmoitetaan teoksen nimi kursivoituna.

4. Kustantajan toimipaikoista ilmoitetaan ensimmäinen sillä kielellä, jolla se on teoksessa annettu.

Vieraskielisissä teoksissa kustantajan toimipaikka ilmoitetaan siis sillä kielellä, millä se on teoksessa annettu (Berlin, London, Stockholm, Tartu).

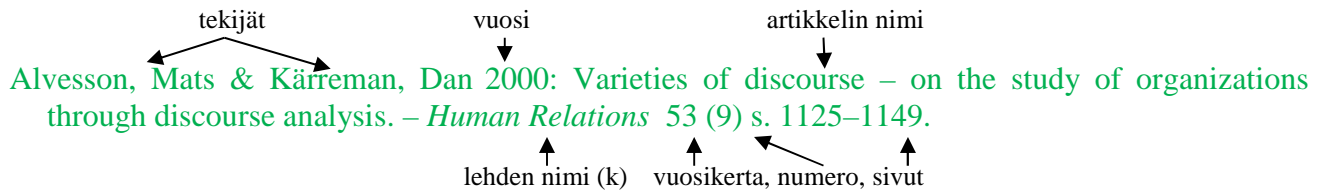
5. Ilmoitetaan kustantajan nimi. Siitä ei käytetä lyhennettä, vaan se kirjoitetaan kokonaan (poikkeus: WSOY).

5.3 Artikkelin toimitetussa teoksessa

1. Ilmoitetaan **tekijän** nimi. Mikäli tekijöitä on useampi kuin yksi, viimeinen tekijä erotetaan &-merkillä, sitä edeltävät pilkulla.
  2. Ilmoitetaan teoksen **julkaisuvuosi**.
  3. Ilmoitetaan **artikkelin nimi**.
  4. Ilmoitetaan kirjan **toimittaja(t)** ja nimi erotetaan artikkelin nimestä ajatusviivalla. Toimittajan etunimi kirjoitetaan ensin. Mikäli toimittajia on useampi kuin yksi, viimeinen erotetaan &-merkillä, sitä edeltävät pilkulla. Nimen jälkeen merkitään sulkeisiin **lyhenne toim.** (siinäkin tapauksessa, että kyseessä on vieraskielinen teos). Huomaa pilkku sulkeiden jälkeen.
  5. Ilmoitetaan **kirjan nimi**. Se kursivoidaan ja erotetaan artikkelin nimestä ajatusviivalla. Jos kirjan nimi rakentuu otsikosta ja alaotsikosta, osien väliin merkitään se välimerkki, joka alkuperäisessä teoksessa on. Jos nimen eri osien välillä ei ole välimerkkiä, siihen merkitään piste. Nimen jälkeen ilmoitetaan artikkelin sivunumerot. Niitä ei eroteta pilkulla.
- Vieraskielisen kirjan nimi kirjoitetaan kyseisen kielen konventioiden mukaisesti. Englanninkielisten teosten nimet kirjoitetaan alkukirjainta lukuun ottamatta kuitenkin pienillä kirjaimilla. Isoja alkukirjaimia käytetään silti sanoissa, joihin muutenkin kuuluu iso alkukirjain (esim. erisnimissä ja kielten nimissä).
6. **Kustantajan toimipaikoista** ilmoitetaan ensimmäinen sillä kielellä, jolla se on teoksessa annettu. Vieraskielisissä teoksissa kustantajan **toimipaikka** ilmoitetaan siis sillä kielellä, millä se on teoksessa annettu (Berlin, London, Stockholm, Tartu).
  7. Ilmoitetaan **kustantajan** nimi. Siitä ei käytetä lyhennettä, vaan se kirjoitetaan kokonaan (poikkeus: WSOY).

5.4 Artikkelin lehdessä

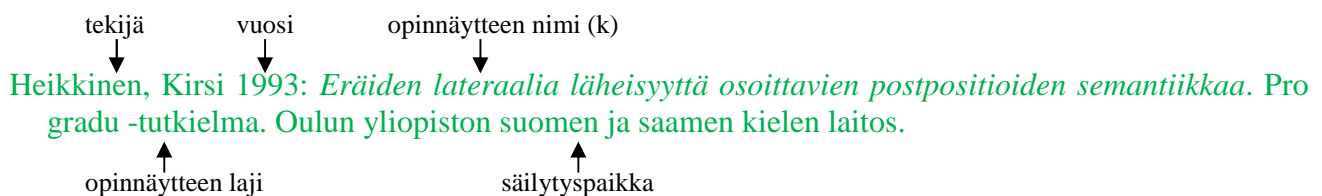

Mäntynen, Anne, Halonen, Mia, Pietikäinen, Sari & Solin, Anna 2012: Kieli-ideologioiden teoriaa ja käytäntöä. – *Virittäjä* 116 (3) s. 325–348.

Heikkinen, Vesa 2000: Ahtisaaren aakkosia. – *Keskisuomalainen* 11.1.2000 s. 17.

1. Ilmoitetaan **tekijän** nimi. Mikäli tekijöitä on useampi kuin yksi, viimeinen tekijä erotetaan &-merkillä, sitä edeltävät pilkulla.
2. Ilmoitetaan teoksen **julkaisuvuosi**.
3. Ilmoitetaan **artikkelin nimi**.
4. Ilmoitetaan **lehden nimi**. Se kursivoidaan ja erotetaan artikkelin nimestä ajatusviivalla. Nimen jälkeen ilmoitetaan vuosikerran numero ja sulkeissa lehden numero sekä artikkelin sivunumerot. Nii-tä ei eroteta pilkulla. Sanomalehtiartikkeleista ilmoitetaan julkaisupäivä ja sivunumero. Englannin-kielisissä tieteellisissä lehtien ja julkaisusarjojen **nimissä** kaikki sanat prepositioita lukuun ottamatta alkavat isolla kirjaimella eli vakiintuneiden nimien yhteydessä noudatetaan julkaisijan/julkaisun lin-jaa (huom! tätä ison kirjaimen sääntöä ei sovelleta muihin julkaisutyyppeihin vaan esim. yksittäiste-okset käsitellään suomen yleiskielen konventioiden mukaisesti).

5.5 Opinnäytetyöt

Kotimäki, Auli 2013: *Visuaaliset resurssit suomi toisena kielenä -oppitunneilla. Multimodaalinen näkökulma*. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201309202336> 5.5.2013.

Martin, Maisa 1989: *Amerikansuomen morfologiaa ja fonologiaa*. Lisensiaatintyö. Jyväskylän yliopiston suomen kielen laitos.

Jos lähteeseen on tekstissä (tai lähdeluettelossa) viitattu lyhenteellä, lyhenne selitetään sekä ensimmäisen esiintymän yhteydessä tekstissä että lähdeluettelossa aakkosjärjestyksen mukaisella kohdalla.

5.9 Saman tekijän useat lähteet ja muotoilu

Jos samalta tekijältä on useita lähteitä, ensimmäisen teoksen tai artikkelin jälkeisiin lähteisiin kirjoitetaan lähdeluettelossa tekijän nimen sijaan vasemmasta reunasta alkava viiva (esimerkiksi 5 x ajatusviiva), sen jälkeen vuosiluku ja teksti. Saman tekijän lähteet luetellaan aikajärjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Jos samalta tekijältä on kaksi tai useampia samana vuonna ilmestyneitä julkaisuja, ne aakkostetaan ja niiden vuosiluvut merkitään 2000a, 2000b jne. Saman lähteen ensimmäisen rivin jälkeiset rivit sisennetään (ns. negatiivinen sisennys, Wordissa ctrl + t). Viitteidenhallintaohjelma **RefWorksia** käytettäessä lähdeluettelon tyyliksi (output style) kannattaa valita Harvard British. Tämän jälkeen lähdeluettelo viimeistellään vielä manuaalisesti. Kaikkien viitteiden osalta varmistetaan siis erikseen, että lopulliset muotoilut vastaavat tässä annettuja ohjeita.

LÄHTEET

- Alvesson, Mats & Kärreman, Dan 2000: Varieties of discourse – on the study of organizations through discourse analysis. – *Human Relations* 53 (9) s. 1125–1149.
- APA Publication Manual = *Publication Manual of the American Psychological Association 2010*. 6. painos. Washington, USA: APA.
- Couper-Cuhlen, Elizabeth 1992: Contextualizing discourse: the prosody of interactive repair. – Peter Auer & Aldo di Luzio (toim.), *The contextualization of language* s. 337–364. Amsterdam: John Benjamins.
- EVK = *Eurooppalainen viitekehys. Kielten oppimisen, opettamisen ja arvioinnin yhteinen eurooppalainen viitekehys 2003*. Helsinki: WSOY.
- Fairclough, Norman 1992: *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
- Hakulinen, Auli & Karlsson, Fred 1979: *Nykysuomen lauseoppia*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 350. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Heikkinen, Vesa, Mantila, Harri & Varis, Markku (toim.) 1998: *Tuppisuinen mies. Kirjoitelmia sukupuolesta, kielestä ja kulttuurista*. Tietolipas 154. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Hirsjärvi, Sirkka, Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2010: *Tutki ja kirjoita*. 15. painos. Helsinki: Tammi.
- Kotimäki, Auli 2013: *Visuaaliset resurssit suomi toisena kielenä -oppitunneilla. Multimodaalinen näkökulma*. Maisterintutkielma. Jyväskylän yliopiston kielten laitos. – <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201309202336> 5.5.2013.
- Tilastokeskus 2013: *Väestötilastot*. – <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html> 30.10.2013.

Vilppula, Matti 1979: *Vihdin murrettä*. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
—— 1984a: Kirjakieli ei ”ala rappeutumaan”. – *Kielikello* (2) s. 9–11.
—— 1984b: Kurkikin jo lähti. – *Virittäjä* 88 (1) s. 47–60.

Aineistolähteet

Tähän luettelo mahdollisista aineistolähteistä.